

Oude beelden van hét plein van Friesland

GERRIT JAN ALBERTS

LEEWARDEN - In het Historisch Centrum Leeuwarden (HCL) is tot september 2012 een expositie over het vroegere Zaailand en aangrenzende Wilhelminaplein.

In twee zaaltjes van het HCL krijgt de bezoeker een vrijwel compleet beeld van hét plein in Friesland voorgeschoteld. Want op het Zaailand gebeurde hét natuurlijk allemaal. Grote circussen, kermissen, markten en natuurlijk demonstraties als Kneppelfreed.

Pieter van der Ende stelde de tentoonstelling samen met Hester Postma. Hij loopt stage bij het HCL: „Het Zaailand lag ooit natuurlijk buiten de stad. In de loop der tijd werd het meer en meer de ‘huiskamer’ van Leeuwarden. Dat is ook het thema.”

Op de foto's is te zien hoe druk het altijd was met evenementen.

Ijsbaan op binnenplaats van het Old Burger Weeshuis. FOTO HCL

In 1865 was er een landbouwtentoonstelling die zwart van de mensen zag. En dat is telkens zo gebeven, of het nou een kaatswedstrijd of een ringrijderij was,

een veemarkt of een zeepkist-race, een bezoek van de Sjah van Perzië of Canadese Sherman-tanks na de Bevrijding.

Ook is er veel aandacht voor de

Kermis op het Zaailand in 1951. FOTO HCL

naaste omgeving. Want er waren ook de veemarkten en de warenmarkt. En daar horen natuurlijk cafés bij. Namen als Houbein, de Nederlanden, Us Thús en City Bar

zijn reeds lang verdwenen. De enige zaak die er nog zit, is het Wapen van Leeuwarden. Daar komen op vrijdag nog altijd markt-kooplieden bij elkaar.

Aandoenlijk zijn de pet en het hoedje die de kinderen van het Old Burger Weeshuis tot 1945 droegen. Het HCL heeft ze in bruikleen van de gelijknamige stichting. Er hangt een foto bij van de binnenplaats met ijs. Van der Ende: „De weesvader en -moeder wilden liever niet dat de kinderen buiten uit gingen schaatsen.” De Duitsers staken het gebouw vlak voor hun vlucht in april 1945 in brand. De ruïne ging later tegen de vlakte. Er verrees het gebouw van de Waterleiding.

Topstuk is de originele Gouden Swipe. Die werd vroeger door de koningen Willem II en III uitgereikt bij paardenwedstrijden.

Behalve de expositie over het Zaailand in het HCL hangen over dit onderwerp ook tekeningen van Eddy Sikma bij de Friesland Bank en foto's van Jantina Herder in de Openbare Bibliotheek.